СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНІЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИЦІ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 234. Джерзи Сити, Н. Дж., четвер, 8. жовтня, 1925.

VOL. XXXIII. No. 234. Jersey City, N. J., Thursday, October 8, 1925. THREE CENTS

Кулидж промовляє на зборах Легіону за толеранцією.

ОМАГА, Небраска, 6. жовтня. — Президент Кулидж виголосив тут на конвенції Американського Легіону промову, в котрій домагався за толеранцією в американському житті для всіх релігій та національностий. Його слова пояснюють яко виразний виступ проти Ку-Клакс-Клена та переслідування Німців, яке ще подекуди проявляється серед Американців.

В другій частині своєї промови президент говорив, що в нинішні часи війна не зробить тільки, що переговори. Він остерігав також край перед пропагандою зі сторони офіцирів армії.

ЗБОРИ АМЕРИКАНСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРАЦІ.

АТЛЕНТИК СИТІ, Ню Джерзі, 6. жовтня. — Нині почалася тут річна конвенція Американської Федерації Праці. Заповіджені з гори виступи комуністів не повелися. Конвенція находиться в руках ярих ворогів комунізму.

ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ПРОТИ ВЕЛИКОЇ ПЕКАРСЬКОЇ СПІЛКИ.

АТЛЕНТИК СИТІ, Ню Джерзі, 6. жовтня. — Річна конвенція Американської Федерації Праці занила виразне становище проти великої 400-мілионової пекарської спілки, яка тепер організується з цілого ряду великих пекарень. Юнія станула на становищи, що така організація булаби шкідлива для робітників, бо вона зломлаби сейчас юнію та вела роботу скебами. Конвенція зажадала від уряду розведення слідства над сим новим підприємством.

ВЖЕ БОЯТЬСЯ НЕДОСТАЧІ ВУГЛЯ.

НЮ ЙОРК, 6. жовтня. — Чарлз Берд, голова нюйорської стейтової вуглевої комісії, остерігає суспільність, що Ню Йорк має твердого вугля дуже мало та що як страйк майнерів затягнеться троха довше, Ню Йоркови прийдеться таки не мало бідувати.

Він радить купцям вугля не давати твердого вугля тим, що його вже дещо мають.

ПРИГОДА ПРОГИБЦИЙНОЇ ЛОДКИ.

НЮ ЙОРК, 5. жовтня. — Всі кораблі здовж побережа Атлянтійського океана занепокоїлися немало, діставши нині бездротну телеграму, яка доносила, що лодка прогибційного уряду ч. 101. находиться в небезпеці затоплення. Телеграма мала наголовок „С-О-С", що значить: Сейв Авр Совас, спасайте наші душі, та подавала положення загроженої лодки. На подане в телеграмі місце сейчас вибралося кілька кораблів, які в той час находилися оподалік. Прийхали на означене в телеграмі місце, але не найшли нічого. Догадалися сумної річи; певно вони прийхали за пізно, певно, лодка вже потонула.

Тимчасом вечером всі кораблі дістали вістку з Атлентик Сіті, в стейті Ню Джерзі, що туди прийхала власними силами лодка 101. Показалося, що через якусь, близче ще не описану подію, лодка набрала води до машинового відділу та не могла працювати одною машиною. Друга машина, однак, працювала добре, і лодка власними силами доштигулькала до порту, забувши навіть повідомити кораблі, що їй не грозить така страшна пригода, як вона спершу подала.

УРЯД УЖЕ РОЗВІВ СЛІДСТВО НАД НОВИМ ПЕКАРСЬКИМ ПІДПРИЄМСТВОМ.

ВАШИНГТОН, 5. жовтня. — Департамент судівництва, довідавшися про плян сотворення величезної пекарської компанії з 400 мілионами долярів капіталу, вже почав слідство над сею пекарнею, щоби переконатися, чи нове підприємство не буде обмежати свобідної торговлі тим підприємством, які не приступлять до нового.

Уряд уже дістав ряд скарг від пекарень, які побоюються, що сотворення нового підприємства буде значити тільки, що смертельний присуд проти менчих пекарських підприємств. Слідство буде робити федеральна торговельна комісія.

БУДЖЕТ НЮ ЙОРКУ ЗРОСТАЄ ЗА ОДИН РІК О 25 МІЛОНІВ.

НЮ ЙОРК, 5. жовтня. — Буджет міста Ню Йорку на рік 1926. буде виносити приблизно 25 мілонів долярів більше, як попереднього року, себто величезну суму 425 мілонів долярів.

ПРИСЯЖНІ СУДДІ КРИТИКУЮТЬ УРЯДОВИЙ ШПИТАЛЬ ДЛЯ БОЖЕВІЛЬНИХ ЖОВНІРІВ.

ВАШИНГТОН, 5. жовтня. — Велика лава присяжних суддів, що розслідчувала обходження уряду з ветеранами великої війни, звернула увагу конгресу на невідповідне обходження з ветеранами в шпиталю для умово хорих ветеранів Св. Елисавети в Вашингтоні.

В сьому шпиталі є коло тисячу хорих ветеранів. Шпитальні послугачі обходяться з ветеранами крайно не по людськи. Двох з них побило одного жовніра так тяжко, що сей помер наслідком кобоїв. Лава присяжних суддів поставила сих двох доглядачів на суд за вбийство.

ЗЕЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА.

САКРАМЕНТО, Каліфорнія, 5. жовтня. — Пасажирський поїзд зелізниці Салери Пасифик зударився з тягарови поїздом тої самої зелізниці недалеко від міста Спарис, в стейті Невада. Підчас катастрофи погиб на місци машиніст особівого поїзду. Нічкур тягарового поїзду дість пропав без вістки, а 8 пасажирів відвезено тяжко ранених до шпиталю.

ВИБРАЛИ ДО МІСЬКОЇ РАДИ НЕБІЩИКА.

ГАРТФОРД, Коннетикат, 5. жовтня. — На республіканській листі „самостійні", що побідила при вчорашніх виборах до місцевої ради, виставлено ім'я професора Bodel Portera, 65-літнього небіщика, який [illegible]

РЕВІЗІЯ И ДИВОВИЖНЕ СЛІДСТВО У ШИРЦІ.

Дня 19. серпня, с. р. на розсвіті, на величезне здивування всіх громадян Щиреччини, переведено ревізію в помешканнях Українців що стоять близько до культурно-просвітнього життя повіту. Цею ревізією „власть імущії" ущасливили пп.: гол. виділу філії „Просвіти" та Кружка УПТ. в Щирці д-ра Б. Савчака, д-ра Жука, дир. Задаткової Каси В. Могильницького, дир. чит. хору, С. Хамуляка і уряд. УПТ. Я. Малиновського. Причиною послужив донос, на підставі якого вчинився „аляри" рідного рода поліції. Зіхалось їх понад 15. Окружили будинок Задаткової каси та почали глядіти „боювки". Попекридали всі канцелярії та приватні помешкання названих громадян, перевернувши все те до гори ногами і не найшовши нічого, розпочали слідство, яке трівае ще й досі.. Всіх підозрілих (на їх думку) тягають на постерунок поліції (декого й під багнетом) і допитуючи задають часто-густо такі питання, як напр. „Поцо др. Савчак ездзі до Львова? Поцо др. Савчак і др. Жук ездзілі в леце до Ворохти? Длячего, не кто інни, а пп. Хамуляк і Маліновскі працюйон в канцелярії? А вже вершком проникливости було питання, чому п. Хамуляк мешкае в Щирці а не в Горожанні вел. (його родинне село).

КРОВАВА ДЕМОНСТРАЦІЯ ПРОТИ ПОЛЬСЬКОЇ АМБАСАДИ В ПАРИЖІ.

Паріський дневник „Котідієн" повідомляе про кровавy комуністичну демонстрацію проти польської амбасади в Парижі. Комуністи на знак протесту проти розстрілу Гібнера і тов. у Варшаві, без уваги на заборону поліції зібрадися на пл. Опери і вул. Монтмартр. Походом пійшли перед будинок польської амбасади і болгарського та румунського посольства. Відділ поліції, що пильнував польську амбасаду з витягненими револьверами, візвав демонстрантів розійтися. Кількох поліцаїв було ранених. Арештували коло сто комуністів, між ними й польських, одного Москаля й одного Німця.

АМНЕСТІЯ ДЛЯ ЕМІГРАЦІ З РОСІЇ.

На основі інформацій з Берліна, амбасадор Росії в Берліні Крестінський, заповів на конференції з журналістами, що центральне советське правительство має з приводу осьмої річниці істнування Советського Союза, дня 17. падолиста с. р. оголосити загальну амнестію для емігрантів. Ся амнестія обіймае отже всю еміграцію поза межами Росії, яка буде могти повернути без нараження на дохожденя сторони советського уряду.

КОШТИ КОЛЮМБОВОЇ ВИПРАВИ.

Один італійський журналіст віднайшов у генуенському архіві подробиці про кошти Колюмбової виправи. Ось вони: керовник експедиції одержував 1600 ліріх річно, оба капітани по 500 ліріх кождий. Платня залоги виносила 12½ ліра місячно на одного чоловіка. Кошти виекаіпування фльоти виносили 14 тисяч ліріх, за-тим суна [illegible] вісім 36 тисяч ліріх щонайменш від

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Смерть люта не спить і не перебирае. В день і в ночі, молодих і старих, вона все пожирае, бідних і богатих, обезпечених і необезпечених.

Загостила та і невмолима смерть і до нашої громади. Видерла жені дорогого мужа, а товариству Сокіл від. 218 У. Н. Союза, основателя. По довгій і тяжкій недузі зачинив свої старечі очі навіки дня 2 с. м. наш основатель Ігнатій Бурит, прожиши 62 роки,. Покійний полишив обезпечену свою жену Анастазію Бурит.

Покійний Гнат Бурит родився 1863 року в селі Вільшанці, пов. Ліско, Галичина.

До Америки прийхали в 1900 р. і осів на стало в Іст Янгстаун, Огайо, працюючи на щоденний хліб насущний. По кількалітнім життю на іміграції почав покійний мислити о обезпеченню на випадок смерти, щоб його жена не була віддана на ласку людий. І при помочі тодішнього пароха о. Вас. Зацерковного удалось пок. Гнатови дня 25-го мая, 1910, оснувати 218 відділ Укр. Нар. Союза з 12 членів, в котрім довгі роки працював в уряді касієром. Своєю ідейною працею зеднав собі пошану і довіре не тільки у відділі, але взагалі в цілій тутейшій українській громади.

Похорон відбувся 5-го жовтня при великій участи членів і громадян місцевих і позаміс-цевих.

Земле, хотяй не наша, будь йому пером.

С.

СЛІДИ ПЕРЕДІСТОРИЧНИХ МАЛЛЮДЕЙ?

Подія, що в південній Африці найдено черен зв. Таунг, що мав би належати до передісторичного малолюда, дае вченим нагоду для дальших дослідів і здогадів, що в Африці жили великанські малолюде. Цікаві здогади на цю тему подае африканський ловець слонів Бел. Він оповідае в „Контрі Лайф" про ловельскі пригоди в французькому Конго. До нетрів боялися тубольці йти з ним. Казали, що там є „духи, злі духи". Бел постановив дослідити, що то за тайна скривається в цих словах. З трудом удалося йому намовити тубольців, щоби йшли з ним до нетрів. Вони запровадили його у нетри, але таки задержалися перед місцем, якого так боялися. Бел пійшов дальше і побачив тут слід величезної стопи чоловіка, витиснений у твердій скелі. За тим великим виразним відтиском слідували вже не такі виразні, похожі на сліди чоловіка в мягкій глині. Але біля цього великого сліду був відтиск малої стопи, начеб із цим великаном ступала дитина. Бел приклав до того малого відтиску свою ногу і переконався, що його стопа значно менша від тої дитячої. Бел думае, що то сліди передісторичної раси, яка на мягкій землі підчас вулканічної катастрофи зницила ці сліди, а вони потім затвердли.

НОВИЙ СТАНИСЛАВІВСЬКИЙ ВОЄВОДА.

Розпорядженем президента Войцеховського звільнено нинішнього станиславівського воєводу Юристовського з посади й іменовано воєводою доте-перішнього зист. воєводи Де Ульоа.

АМЕРИКАНСЬКА ТАРИФА.

Обовязуючий в Злучених Державах пашпортовий тарифний закон вийшов в силу в 1922 році. Він установляе так звану „протекційну тарифу", значить окремі оплати, мито, на вводжений в Америку крам, для того, мовляв, щоби охоронити американську промисловість, щоб вона могла видержати конкуренцію з імпортованим товаром, який без мита міг би виперти з базарів американську продукцію.

Тарифний закон, вповні надрукований, представляе з себе обемисту книжку на 198 сторін. Він точно перелічуе, яке мито наложене й мусить бути заплачене за кожний привезений в Америку предмет. Найбільшим оплатам підлягають предмети і товари, яких богато продукуе сама Америка. І так тарифа на готову одежу (убрання) — 35 відсотків її вартости, на шовкові речі 60 відсотків, на електричні батерії 40 відсотків, на хірургічні інструменти 45 відсотків, на оружжя 55 відсотків, на обув 35 відсотків, на годинники від 75 центів до 10 долярів за штуку і т. д. На ростинний і мінеральний олій накладено мито в висоті 25 процентів його вартости, на хімічні продукти теж 25 відсотків, на англійські книги й англійські музичні твори 15 відсотків, на цукор один і чверть цента за фунт і т. д.

190 предметів і продуктів допускають до ввозу в Америку без тарифних оплат. Той спис свобідного краму включае різне хліборобське знаряддя — плуги, борони, молотілки і таке инше, — всякі антітоксини і лікарські средства, деякі хімічні кваси, каву і какао, цемент, вугіль і вугільні продукти, асбест, шкіру, кінську шерсть, необроблені мінерали, літографічні камені, штучні зуби, банани і т. д.

На книжки в англійській мові наложено тарифову оплату, але книжки в инших мовах можна ввозити свобідно. Не підлягають оплаті картки, рисунки і скульптури, привезені малярами і різьбарями. За ввіз дорогоцінних каменів платиться 55 відсотків їх вартости.

Імігрант чи турист приїжджаючий в Америку не платить нічого за свій багаж, як що той не має вартости понад сто долярів. Взагалі може свобідно привезти також всякі домашні речі і предмети для особистої потреби. Також свобідно допускаються речі прислані взагранциї як дарунок мешканцеві Америки.

Зовсім не можна привозити в Америку друковані твори, картини й фотографії порнографічного характеру, ліки і средства проти вагітности, лотерійні білети або оголошення про льотерію, товари продуковані трудом арештантів, і т. и.

Закон дозволяе президентови накладати на імпортовані товари додаткову тарифу до висоти 50 відсотків вартости товару.

ПРАВОСЛАВНІ ЄРАРХИ „КРІПКІ" ДУХОМ.

З Вільна доносять, що архимандрит православної церкви Филип Морозов зголосив своє виступлення з православної церкви і перейшов до костела римо-католиків.

ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА" ЧИТАЄ ДО СЬО ТВОГО ДОМУ, ТОМУ ВОНА Є НАЙКРАЩОЮ ДЛЯ ОГОЛОШЕНЬ.

Суперечка між аліянтами і Німеччиною із-за границь Польщі і Чехо-Словаччини.

ЛОКАРНО, Швайцарія, 6. жовтня. — Французькі делегати кажуть, що Німці хотять на тутешній конференції роздвоїти аліянтів, щоб їм лекше добитися свого.

Особливо, кажуть вони, Німці хотять розбити аліянтів на два табори у справі границь Польщі і Чехо-Словаччини, а радше оставити Францію саму з тими її маленькими державами і тоді польські і чеські границі усунути з порядку нарад конференції.

Французи бояться невдачі цілої конференції їзза польських і чеських границь, але знову не вірять, що зможуть і сим малим державам їх теперішні границі забезпечити.

Се тепер найприкрійша і найтруднійша справа і, як заповідають, її можуть розвязати проти волі і пляну Франції і тих малих держав.

СКРШИНСЬКИЙ І ЧІЧЕРІН.

ЛОКАРНО, 6. жовтня. — Сьогодня приїхав сюди польський міністер закордонних справ Скршинський і чеський др. Бенеш.

Кажуть, що Скршинський буде просити конференцію, щоб запросила Чічеріна і вислухала його поглядів про границі, та що Бенеш підпре прошенне Скршинського.

ЗАКОН ПРОТИ КОМУНІСТІВ.

ЛОНДОН, 6. жовтня. — Тутешні газети пишуть, що посли внесуть в парляменті законопроект проти комуністів в Англії.

В проекті закона буде заборона агітації за зміною конституції при помочі революції.

ВОЄННИЙ СТАН В ГРЕЦІЇ.

ЛОНДОН, 6. жовтня. — З Атен, столиці Греції, сповіщають, що правительство Пангалоса проголосило воєнний стан в цілій Греції.

Причиною того був страх Пангалоса, що вибухнуть заворушення з приводу заповіженого на нині суду над бувшим премієром Папанастазіосом. Сей процес в останній хвилі відкликано.

КАРА НА ЗРАДНИКА.

ФЕЗ, столиця Марока, 6. жовтня. — Ріфи жорстоко покарали свого міністра закордонних справ Магомеда Зезіяна за зраду в користь Франції. Його привязано до дула гармати і розстріляно на кусники.

ПЮТЬ.

МОСКВА, 6. жовтня. — Від неділі люди пють до безтями в Москві і в цілій Росії.

В самій Москві денно продають тепер 100,000 кварт сивухи (водки), не числячи дорозших горівок. Люди стоять під торговлями у рядах, вижидаючи нетерпеливо своєї черги. Біля одної торговлі стояли чоловіки і жінки в чотирох рядах і мали зі собою коновки, горшки, а навіть самовари, бо начиння і фляшок тепер мало в Росії.

Люди всюди пють і гуляють, а полиція звозить пяних і замикае до арештів.

Жінка небіщика Леніна Крупская з того приводу написала заяву в газетах, що скасованне заборони горівки в Росії се сором для советської влади.

ЗМОВА НА ЖИТТЄ МІНІСТРА.

БЕРЛІН, 6. жовтня. — Тутешня преса і закордонна подае чутки про те, що німецькі націоналісти хотіли отруїти міністра Штреземана, підлюючи йому трутину в поживі в Локарно.

Шеф тутешньої тайної поліції Вайс заперечує сю чутку і додае, що се навіть неможливе, бо міністер Штреземан узяв зі собою до Локарно свого кухаря, який дуже докладно контролюваь усю закуплену поживу.

АНГЛІЙСЬКІ ВОЄННІ КОРАБЛІ НА ЧОРНОМУ МОРІ.

ОДЕСА, Україна, 6. жовтня. — Тутешня преса подае, що на Чорне море випливли два англійські воєнні кораблі найновійшої будови.

КИРИЛО ВРАТУВАВСЯ.

ПАРИЖ, 6. жовтня. — Експресовим поїздом, який їде з Парижа до Праги, тхав між инпими кандидат на російський престол Кирило Романов. Сей поїзд наіхав біля Штрасбурга на тягаровий поїзд і в катастрофі згинуло дві особи а кількох було ранених. Тільки Кирилові нічого не сталось. З того приводу припадають, що йому також нічого не сталось тому 20 літ, коли Японці висадяли у воздух воєнний корабель Петропавловск, на якому він находився.

ДЕ РІВЕРА ХОЧЕ БУТИ 5 ЛІТ.

МАДРИД, столиця Еспанії, 5. жовтня. — Генерал Примо де Ріверa, голова військової директорії в Еспанії, заявив, що його влада мусить бути найменше 5 літ, щоб вичистити Еспанію з продажних урядників і політиків. Щойно тоді можна буде, каже, привернути цивільну владу.

Він теж заповів, що директорія скоїфікує власність аґітаторів, котрі вибухали закордоном для пропаганди проти директорії, і сим робом змусить їх вернутись домів і стати перед судом.

Військова директорія в Еспанії вже триває 2 роки, тож по думці Ріверa ще мала-б тривати три роки.

КРЕДИТ ДЛЯ РОСІЇ.

МОСКВА, 5. жовтня. — Російський советський міністер скарбу, Сокольников заявив, що більший банк приватної російської советському державному банкови кредит у вимірі $150,000,000, який помістив йому у нортумберландській

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.

One year	$ 7.00
Six months	$3.75
Three months	$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates:

One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА: Подаяное число три цента.

На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00

В Джерзи Сіті і Заграницею:

На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

КУДИ ДІВАЮТЬСЯ ГРОШІ ЗБИРАНІ ОБЄДНАННЄМ НА ДОПОМОГУ ГОЛОДНИМ?

Всі жертви, які збирає Обєднання в Америці на допомогу голодуючим, висилаються до Краевого Комітету „Голодному Селу", який розділяє їх по повітах. Краевий Комітет видає бюлетини, в яких подає інформації щодо розміру голоду та акції допомоги голодуючим, а заразом повідомляє загал, куди посилає допомогу.

В послідньому бюлетині ч. 22, за місяць вересень с. р. читаємо такє:

РОЗДІЛ ДОПОМОГИ.

На засіданню Краевого Комітету Допомоги Голодному Селу 4. вересня с. р. ухвалено видати допомоги пошкодованим повінню через Повітові Комітети допомоги „Голодному Селу" в таких повітах: Повіт Станиславів 1000 зол., пов. Калуш 1000 зол., пов. Стрий 1000 зол., Добромиль 1000 зол., пов. Рогатин 1000 зол. Крім цього ухвалено видати допомогу у висоті 500 зол. погорільцям с. Хоросткова коло Копичинець.

Дальший розділ допомоги відбудеться на найблизшому засіданню Комітету.

І ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНА НЕПОКОЇТЬ ПОЛЬЩУ

Чехів називають в Европі славянськими Жидами. В той спосіб пояснюють їх характер, а саме, що Чехи нарід практичний, який у своїх поступках кермується в першій мірі особистою користю.

Коли Чехо-Словаччина заключила з Польщею договір, а польські часописі розписувались над тим, що говорив чеський міністер заграничних справ Бенеш про польсько-чеське збратання, онад тільки консервативна польська газета похитувала сумно головою та писала: Та добре, що заключено договір, але чи ми подумали про се, хто то буде платити кошти того договору. На нашу думку, егоїстичні Чехи — ні.

Той голос пригадала собі тепер Польща з приводу маленького, невинного інциденту. Ото проворний Бенеш, як побачив зміну фронту аліянтів супроти Німеччини та можливість нової міжнародньої констеляції, почувався чим скорше до Німеччини. Звернувся до німецького міністра заграничних справ Штреземана з пропозицією, чи не могла би так Чехо-Словаччина й Німеччина виробити між собою деякі „непорозуміння".

А то вкололо Польщу. Бо якжеж так можна? Щойно обіймались і братались і присягали собі вірність до смерти в боротьбі проти Німців, а тут зрада в ясний день! І чи дійсно не бідна та Польща, скажіть так самі добрі люди та хоч пожалуйте її! Та хто чим воює від того й гине. Польща не вміла додержати ні одного присяги, ні одного договору з Україною. Не додержує навіть в теперішніх часах тих умов, які зобовязалась перед аліянтами точно виконувати. Хай же не дивується, коли і її така доля стріне. Всі її покинуть, а той слушний час ще прийде. Будуть її розбирати і ніякі договори не виратують її від того.

НІМЕЦЬКІ МАНЕВРИ В СХІДНИХ ПРУСАХ

Нічого дивного, коли яка держава переводить маневри. Се річ звичайна і буденна. Недавно відбулись такі маневри навіть і в Польщі, але на наших рідних землях, оттам коло Бродів і Рівна. Витовкли нашим селянам збіже в полі; випили кілька вагонів вина; покалічили невинних людей; зайхали пару коней, тай по маневрах. Остався тільки поганий посмак в державному скарбі, бо треба було витратити на ту забаву грубі мільони, щоб дізнатись, що польська армія пса варта.

А Німцям заборонено версайським договором навіть маневри відбувати. Дозволено хиба тільки тихі незначні військові вправи.

Але як повіяло іншим духом, Німці піднесли голову та відбули і собі того року маневри. Та справа перейшла майже незамітно. Тільки ілюстровані часописі подали фотографічні знимки.

Не змовчала тільки Польща. Настрашило її найбільше те, що Німці відбули маневри в Східних Пруса, де ще ніколи маневрів не було. Чому якраз там, а не деінде? Думали і таки знайшли відповідь. Східні Пруси граничать з Польщею, значить, Німеччина приготовляється до війни з Польщею, коли там відбуває маневри. А коли так, то біда. Небезпека зближається. Одні штурмують Францію, щоб заборонила Німеччині такого визиваючого кроку; другі кричать, що Москалі хоч годяться, але також відбувають маневри над польською границею; треті радять підвищити негайно армію підчас мира до мільона і т. д. Словом стала метушня. І то задля маневрів розбурхеної Німеччини. Чують відомахи знать близький конець, коли так всього якаються.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК

З ДНЯ

ВІД МИРА ДО МИРА.

Французькі імперіялісти, котрі при допомозі Лойда Джорджа і покійного Вилсона оголосили мир у Версаю проти Німеччини, гадали, що вже весь світ буде спокійний, а вони будуть панувати з багнетом в руках як за часів Наполеона.

Але скоро переконались, що часи багнета минули, а настали часи золота. Найлішні багнети не поможуть, як паперовий франк не варта золота. Вони побачили, що не їх багнет царить у світі, а доляр американський і стерлинг англійський, що вартують золото.

Отже ховають багнет і хотять мира. Замісць версайського приймуть локарненський, як світові фінансісти скажуть, аби тільки трохи піднести падаючого паперового франка.

Бо бизнес все таки бизнесом. От Німеччина і податки Доса платить, а що не має армії понад арміями, якісь біду латає і гроші має. Отже і Франція вже пристане бути „рівною" з Німеччиною і якщо ся підпише, що не буде на неї нападати, так розпустить армію і зачне ощадну господарку, щоби франка ратувати, а може й озолотити.

А хто як хто, а Англія й Америка мають в сьому ще більший бизнес, бо Франція їм винна міліярди, то із „замирення" їм щось капне.

Скажете, Америки нема в Локарно. Є духом. От сьогодня пішла туди депеша з Вол Стріт в Ню Йорку, що Франції відмовлено нової позички. Ся телеграма заступить десять міністрів або амбасадорів.

Колись генерал Фош диктував у Версаю мир Німеччині, а сьогодня держить Францію за одну руку доляр а за другу стерлинг і кажуть: „Пиши!" І вона пише!

І Німеччина пише, не так як „рівна" з усіми побідниками, а з тихого внутрішнього вдоволення, що бодай рівна Франції, бо і ся вже побіджена — доляром і стерлингом.

Безперечно, що Німеччина тепер буде почуватись сильнійшою, коли ослаб її найбільший ворог і всі вороги Німеччини тепер будуть почуватись менше безпечні.

Польські „границі".

Де є яка конференція, чи збранне, чи нарада, чи вистава, чи гостина якого міністра, — зараз туди біжить Польща зі своїми „границями."

Приїздить з „тлумаком"; розвиває поранені, окровавлені, безсильні границі; показує їх прилюдно і плаче: Бійтеся, Бога, ратуйте ті нещасні границі, а то тріснуть на шматки і слідує з них не останеться! А що тоді буде з Польщею, якої так потрібно браттям Грабським і небіщикови Вилсонови?!!

Що ж з тими нещасними границями зробити? — питається Чемберлейн. Можеб їх дійсно як „забезпечити?"

Та вони і без „забезпечення" будуть хорі, але вилічити їх то ані нема кому ані ніхто на се не має і ніколи не матиме лїку.

Може наприклад Німеччина „забезпечити" німецько-польську границю. Тоді Польщі треба розоружитись а без армії її грозить ще скорший упадок як з армією. Може й Чічерін „забезпечити" її риску границю, ае Чічерін се не 40,000,000 Українців ані 10,000,000 Білорусинів, ані 3,000,000 Литовців, які переверкнуть у се, що собі понаписують і „позапоручують" всякі Йоффи і Домбські і Чічеріни і Грабські, і навіть всякі „мири" від версайського починаючи а на локарненському і навіть вічному упокою кінчаючи.

Кілько вже „мирів" на світі було, які навіть не пережили своїх авторів....

Ойчизна в небезпеченьстве!

Польські газети як в Европі так і в Америці ніколи не перестають писати, що „ойчизна в небезпеченьстве", відколи трупа „ойчизни" переминів Вилсон в живого трупа.

Але найголосніше кричать саме тепер, а так кричать, що може аж в Локарно сей крик розпухи почують.

Нічого нового, бо Польща і так ніколи не була в небезпеченстві, але видно якась цілком нова небезпека, коли такий наглий крик.

Що ж то за небезпека?

Отже, скріпленне сили Німеччини, ну і новий розгін польського „злотого" (паперового) у безодню.

З локарненської конференції Німеччина може вийти далеко сильнійшою як вона тепер, а тут Польща стремить своєю шийкою через територію Німеччини до Балтійського моря і лапою засягла німецький уголь на Горішньому Шлеску... І нумож давай просити аліянтів, щоби пбосили Німеччину, аби запоручила нетикальність польської шийки і лапи.

Тільки забули просити о запоруку нетикальности польського „злотого", хиба що може знають, що такого „злота" і так ніхто не буде тикати.

А доля Польщі така, що як не умре скорше на хорі границі, то умре на шийку, або на „злотого".

З українського життя в Америці.

Просвітне життє в Филаделфії.

Дня 4. жовтня с. р. відбулася в Филаделфії в Січовому Домі загальна дискусія на тему: Чи можливо розвивати українські господарські інституції в Злучених Державах а з окрема в Филаделфії.

Дискусія відбулася з рамени Американсько-Українського Економічного Товариства та при допомозі І. Січового Округа. Головний референт Др. Вол. Галан пояснив зібраним ціли згаданого товариства та причини його основання. Ціль Економічного Товариства гуртувати американсько-українську імміграцію для помочі при господарській відбудові української держави та щоб поліпшити її матеріяльне положенне, тут на місци. Наша інтелігенция і взагалі національний провід замало посвячує уваги господарським справам. Американська імміграція, бувши більше менше вже поставлено собі товариство тевого досвіду, а яка чує ще свою звязь із краєм і хоче йому допомогти, повинна зорганізуватися в чисто господарське товариство, щоби притягти до праці всі сили на імміграції. Політиканство, яке завелось в нас після визвольної війни, дійшло вже до самого краю. Роздор і нетерпимість дійшли до сеї міри, що і найсвідомійші одиниці не годні здобутись на холодно-кровне розваженне нашого національного положення в той час, коли краєви грозить цілковита катастрофа.

Маючи се на увазі, бувші Стрільці Української Армії, які перебувають тепер в Филаделфії, рішили дати почин до створення такої господарської організації, щоби згуртувати в ній всіх тих, які бажають працювати для добра всього українського народу і для добра всеї української імміграції в Злучених Державах. Яко першу створити сильну організацію в Филаделфії, та навязати зносини зі всіми українськими господарськими інституціями в Америці і в краю. Щоби згуртувати всіх працьовників на господарському полі біля одного осередка, товариство рішило в як найскоршому часі приступити до видавання власного господарського журналу в краю, в якому буде теж американський відділ. Так започаткувавши справу, товариство приступить відтак до виконання дальших пекучих завдань, які однак вимагають більших засобів та більшої організації.

Щоби почути думки филаделфійського загалу, товариство уладило дискусію. Говорячи про можність розвою наших господарських установ в Америці, референт вказав на значінне та розвій кооперації. Почини, які роблено в Америці на кооперативнім полі, показали ясно, що кооперація може розвинутись гарно, коли однак в наше народне життє внесемо більше моралі, почуття відповідальности, та доберемо фахові сили.

Після оживленої дискусії присутні дійшли до слідуючих заключень:

1) Теперішні відносини серед американсько-української імграції взагалі, а в Филаделфії зокрема, є того рода, що майже не мислимо приступати відразу до закладання кооператив чи інших підприємств. Натомісць є вказаним і конечним приступати негайно до поширення кооперативної та взагалі господарської літератури і закладати торговельно-господарські курси, щоб згуртувати наших імігрантів, підготовити їх фахово, виробити товариськість та взаємне довіре і в той спосіб підготовити грунт до дальшої успішної праці.

2) Скликати негайно на нараду всіх наших фахових робітників з ріжних областей промислу і торговлі та започаткувати їх станову організацію.

На закінченне виголосив незвичайно цікавий реферат п. Лівач про продукційну силу населення у Канаді і Злучених Державах. Послугуючись найновійшими статистичними даними референт вказав, що продукційна сила американського робітника перевисшає більше чим в десятеро продуктивність українського робітника. З того важне заключенне, що Україна мусить піднести свою продукційну силу, щоб могла видержати світову конкуренцію. Допомогти в тому може яка американська імміграція.

Дискусія мала незвичайно поважний характер. Як зачуваємо, плянується дальші виклади та дискусійні вечері, що треба повитати яко незвичайно відрадне явище серед нашої імміграції. Слідуючі збори Економічного Товариства відбудуться 18. жовтня (в неділю) о год. 8 вечером в Січовім Домі в Филаделфії. Хто цікавиться цією справою, просимо прийти та привести своїх знакомих.

В. Г.

Василь Осухівський.

ПРИКАЗКА.

Як був я молодий,
Гадав поїду в світ,
Бо інакше змарнуюся
Тай зівяну як той цвіт.

І що може так не було,
Загнався я в чужину,
І кілько то літ минуло
Вже призабув вітчину.

Тепер теж не молоденький,
Літ богато вже пішло,
А я все бідний гризуся.
Як би то щасте прийшло.

ВИЙШЛА З ДРУКУ НОВА ШТУКА ТЕАТРАЛЬНА П. З.:

БАНКИТИР УМЕР

комедія з сільського життя
на три дії.
Виступає в сій штуці 14 осіб.
Ціна 35 центів.
Замовлення слати до книгарні „Свободи".

"SVOBODA"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ДОПИСИ.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ.

На будову церкви, що згоріла вчасі війни.

Заходом Комітету зложили слідуючі жертви на будову церкви в селі Дорофіївці, пов. Скалат, Галичина:

По $20.00: Кипріян Витошинський, Василь Лубкович, Теодор Лещук, Франко Лещук; по $10.00: Іван Гураль, Василь Пашук; по $5.00: Николай Гук, Іван Сокол; по $1.00 зложили: Олекса Гураль, Михайло Головчук, Миколай Демків, Іван Покутицький і Михайло Проскура.

Усім жертводавцям щире і сердечне спасибі.

Дорогі по Христі, Браття і Сестри, зі села Дорофіївки, закликую Вас всіх, спішіть зі своїми жертвами на поміч своїм Братам і Сестрам в старому краю, котрим вчасі світової війни згоріла церква і вони бідаки не мають де спільно богослужения вислухати ані помолитись. Я був наочним свідком цього, як з недогарків поставили „шандочку" і там до сеї пори сходяться на молитву. Прикро мені було на се дивитись і я прийхавши сюди до Америки в 1924 році, задумав Вас, дорогі Браття і Сестри односельчани, просити, щоби Ви були ласкаві кинути свою лепту на будову своєї рідної церковці, а ще особливо в теперішній хвилі під польською владою, що нівідки помочі не дістануть. Тож спішіть зі своїми жертвами на поміч! Жертви просить ся ласкаво слати на мою адресу:

Wasyl Lubkowicz
626 Roosevelt ave.
Carteret, N. J.

ВІД РЕДАКЦІЇ.

Д. **Василь Лубкович** був у редакції Свободи і предложив нам повновласть, яку одержав від церковного комітету з Дорофіївки, повіт Скалат.

В повновласти сказано, що уповажнюється Василя Лубковича до збірки і згадано, що церква згоріла вчасі війни та що громада звеяла вже на 15 стосів каменя, а на будову грошей не має і тому апелює до односільчан в Америці о поміч.

Під повноваством є церковна печать і підписи о. Ісидора Свистуна, Луки Кривого й Александра Шерестія.

БРУКЛИН, Н. И.

Прогулька місцевих Українців.

В Бруклині на Норт Сайд існує 4 відділи Укр. Нар. Союза, а 3 з них належать до одної місцевої централі, себто до українського товариства Рідна Хата, котра внедовзі має закупити дім, щоби ті товариства мали де мітінгувати і розвивати громадське життє. До сих товариств належать щирі Українці, котрі розуміють вагу своєї запомогової організації, яка опікується членами і їх родинами, себто наші союзовці.

Кожде товариство сього року устроювало прогульку, чи то пікнік для розривки членів і їх родин. Насамперед устроювало братство св. Трійці, від. 203 У. Н. Союза. Відтак тов. Запорожська Січ, від. 325, тов. Богдана Хмельницького, від. 22. У. Н. Союза. Однак з тих прогульок мало користи було до каси, а може ще й страта була. Тому набудуче я раднв би злучитись та устроїти один спільний пікнік. Се меньше заходів, а більше користи.

Остання в сезоні була прогулька українського товариства Рідна Хата 9-го серпня с. р. Ледви рано сонце зачало сходинти з маленькими хмарами, комітет вже був в роботі. Збирав ріни, щоби скорше дістались до Белвердер Парку, коло Норт Біч. О 11-ій годині приїхали великі троки повбирані в синьо-жовті ленти по одній стороні, а по другій в американські прапорці. Гр. П. Малицький вїхав на Метрополітен евенью, гр. Д. Сметанюк на Берри Стріт. Чути голос труби: Виходіть! Минає 15 хвиль. Громадяни і громадянки повсідали з дітьми. Троки рушили. Ідемо, ідемо. Віздимо до парку. Брама повбирана прапорами. Між ними пишається гетьман на коні. Дався чути сильний звук музики: Ще не вмерла! В парку-іде весела забава. Все свіжі гості прибувають. Вітер подувае, а птахи цвіркають, немовби кликали: Ходіть, ходіть. Знов дався чути голос труби на пів милі, а то машируе Чорноморська Січ з Ню Йорку. Весело співає стрілецьку пісню. Входять до парку. Відтак до галі, де привитав їх менаджер пікніку гр. С. Заблоцький. Зробили дефіляду. В мене впало на думку: Гей не дивуйте, бідні люди, що на Вкраїні повстало! Знов весела забава в парку. Музика тче гопака. Крешуть молодці мов на Запорожі. Минає скоро день веселої забави. Предс. Р. Хати гр. Григорій Бардак особіна дякує всім громадянам за участь в забаві. Розізділяться весело. Троки знову збирають своїх. Покроплює дощик, але всі веселі і по дорозі дуже співають: Ой летіла горлиця; другі: Ой гук матій, гук, а кума затягла Бодайся когут знудив. Так скоро троки зробили 20 миль дороги, що пікничані і не счулись, як були дома.

Громадянин.

ЗНОВА РЕВІЗІЯ.

Холмське „Наше Життя" пише:

Дня 6-го вересня в помешканні редакції „Нашого Життя" політична поліція відбула знова ревізію.

Як звичайно — безрезультатно. Чого шукали? Чому і кому обовязані ми новою візитою дефензиви і поліції до нашого льокалю?!

Шукали плям чорнильних на столі, дивилися на колір чорнил, шукали під ліжком, матрацом.

Так і не знаємо причин сьвіжої візити панів з дефензиви.

Передтим були ці панове в друкарні, де друкується „Наше Життя", там допитувались, коли працюють друкарі, які краски в друкарні і т. п. не менш „важні" справи.

Про причини ревізії у нас не трудно. Можемо тільки догадуватись, бо нам їх не виясено.

Сьвіжо от в Холмі коло церкви хтось вивісив прапор з комуністичними гаслами в кількох мовах.

Очевидно дефензива хоче шукати „справцуф" і звязку зі співробітниками „Нашого Життя".

Мусимо рішучо застерегтись проти практик пана Дзендзелевского, керовника дефензиви.

Чому не шукав він в польському „Зверцадлі" і „Хелмскому Курері"? Чому не візитував польську друкарню?

Сам факт ревізії у нас свідчить, на скільки холмська дефензива розбирається в політичних напрямках Українців.

Видно, що для тайників кожний Українець — то є „більшевик". Так воно виходить в практиці.

Навіть політичним анальфабетам з напрямку газети відомо, що з комуністами не маємо нічого спільного. Однак панове з дефензиви — „шукають". Чи не виглядає це на явну шикану?

НАФТОВИЙ СКАНДАЛ ПЕРЕД НАЙВИСШИМ СУДОМ.

ВАШИНГТОН, 5. жовтня. — Нині почалася тут перед Найвисшим Судому Злучених Держав касаційна розправа над справою винайму федеральних нафтових грунтів мілїонерови Синклерови. В розправі вічно фігурує імя бувшого міністра внутрішніх справ Фола. Цікаво, що Синклер і Фол на спілку складають всю вину за безправства на Денбі, бувшого міністра фінансів в кабінеті Гардінга.

Lehigh Valley Railroad

ПРОГУЛЯКА ДО УГЛЕВИХ РАЙОНІВ

HAZLETON, MAHANOY CITY SHENANDOAH, MT. CARMEL
в Неділю, Жовтня 11-го.

$3.50 Вертаний Білет до Hazleton
$4.00 Вертаний Білет до Shenandoah

Mahanoy City and Mt. Carmel.
Тикети добрі лишень на прогулюючім трені тих і назад.
Лиш. New York 11:43 P. M. Субота (Hudson Terminal only). Лиш. Jersey City 11.55 P. M. (Exchange Place Station). Лиш. Newark 12.25 A. M. (Elizabeth & Meeker Aves.) Прогулькowий трен вертає, Лиш. Mt. Carmel 4.15 P. M., Shenandoah 4.50 P. M., Mahanoy City, 5.15 P. M., Hazleton 6.00 P. M.
Тикети до набутя в Exchange Place або Journal Square. Телефон Інформаційного Бюра Montgomery 7000.

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

се підстава добробуту українського народу. Кождий з нас виростав на селі в старому краю і зріс з природою на селі. Тому то український нарід такий сильний фізично і здоровий. А як хто прийхав до Америки і пішов до фабрики, то тільки то невигод, небезпек і недуг він мусить перебути? Яка то пізніше нужда грозить робітникови у фабриці на випадок безробіття? А господар, що має землю, нужди не боїться. Чому отже не ставати господарем? Чому не набувати землю в Українській Кольонії у Мілвіл, Н. Дж.? Чому не побутися острасу перед нуждою? А ціна дуже приступна. Пишіть лише запит на адресу:

B. MATOLICZ,
N. E. Corner 7th — Green St.,
PHILADELPHIA, PA.

КНИЖКА.

„Книжка є людина; більше того, вона є дух людини й найкращий її приятель".
Масарик.

„Гарна книжка — це та, яка відповідає правді та справедливості".
Рубакин.

„Гарна книжка — своїми чистими промінями оживляє серця й дає їм духовну міць".
Гарне.

„Нове життя людей розпічнеться тоді, коли життя зрівняється з книжкою".
Усм.

„Книжка є наша найкраща спадщина, на нас лежить обовязок не ховати її, а ширити, давати їй змогу гулять по білому світі".
Русова.

„Книга — а не війна й не кодекси XVII. чи XVIII. віку — визволили людину з рабства й тиранії царів і панів".
І. Колинович.

НА ПОТАЛУ ГОЛОДОВОЇ СМЕРТИ.

Подати голодному кусок хліба, простягнути йому помічну братерську руку вважалося досі в цілому світі, навіть між найбільшими дикунами, актом самозрозумілого обовязку та безвпрегенсійної людяности. Ніколи й ніде ще не лучалося, щоб такий вчинок підраховано в категорію нагани і карідних проступків, ніколи й ніде ще не лучалося, щоби подяний кусок хліба відтручувано нахабно від уст потребуючих і голодних. Ніколи й ніде, крім — Польщі.

За час польської окупації на західно-українських землях діяли ми не один доказ нищення й осуджування Польщею всяких гуманітарних акцій, якою тільки їх метою було зменшення нужди та недостач українського населення. Для пригадки згадаємо тільки розвязання „Горожанського Комітету" в 1921 р., заборону збіжевих збірок на голодуючу університетську молодь, припинення допомогової акції „Голодному Селу" в кількох повітах, як прим. в перемиському, не дістав дозволу на ведення своєї акції, мовляв, польський уряд сам старається про потреби голодуючого населення.

А як він про сі потреби „старається", на се знова дістали ми такі пореченості докази, які можуть сказати світови більше, ніж цілі томи писаного красномовства про польську толеранцію та культуру.

Як відомо, в місяці червні с. р. Головна Управа Українського Червоного Хреста переслала з Харкова 20 вагонів збіжа для голодуючого населення західно-українських земель. Колибто таку допомогу одержало населення якоінебудь иншої держави, то її уряд поспішивби негайно зложити за неї подяку. А що зробили польські окупаційні власти?

Перш за все, представника комітету „Голодному Селу", на якого адресу отся допомога прийшла, покликано негайно до львівської поліції на переслуханне. Поліційський допит про збіжевий дарунок Українського Червоного Хреста мав такий характер, начеб ходило тут не про хліб для голодуючого населення, але щонайменше про 20 вагонів експлозивних бомб, призначених на висаджденя у воздух польської держави. Щоправда. — переслухання не мало ніяких безпосередніх наслідків, але й ціла отся справа ще через те не покінчена.

З черги до краєвого комітету допомоги „Голодному Селу" у Львові почали напливати з провінції дивовижні вістки. Скрізь при розділі згаданого збіжа поміж голодуючих, пантрували польські жандарми й поліцаї, щоб не впало ні одно слівце про те, звідки походить отся братерська допомога. Тих, які про се заговорили, негайно арештовано й посаджено в холодну. І так, м. ін., в дрогобицькому повіті арештовано за сей нечуваний „злочин" Миколу Стронського, селян Козаря, Курчака й багато иншиx. В деяких селах сьогож таки повіту роблено при тій нагоді допити навіть по ночах, пробуджуючи громадян жандармськими кольбами й запятками...

Щобільше. Не тільки на людий, але й на простягнений голодному братові кусок хліба, на само збіжа, накладено поденкуди польський „арешт"! В селі Вацовичах „арештовано" 37 кіль-льограмів збіжа, решту, яка залишилася до розділу.

Вичислені факти, хоча вони ще далеко не всі, розкривають нам справжне хижацтво польської влади, яка не може стерпіти ніякої зорганізованої гуманітарної акції навіть для рятования фізичного істнування західно-українського громадянства. Польщі всяка анальогічна допомога є сілою в очах, якої вона не може переболіти. Вона найрадше хотілаби бачити, як українське населення західних земель вється у болях і погибає в голодових судорогах. Вона і справді в тому напрямку старається суперничати з елементарними катастрофами, насилаючи на голодуючі села своїх жандармів, щоб не допустити до уст голодного куска жертвованого хліба.

Рядовий.
(Український Прапор).

ПОЗІР! ПОЗІР!
ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦЯ!

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

— устроює —

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР

на допомогу голодним в старім краю
В НЕДІЛЮ, 11. ЖОВТНЯ 1925
о годині 8-мій вечером
з добірною і богатою програмою
В ГАЛІ УКРАЇНСЬКІЙ
752 State St., Perth Amboy, N. J.

Українці і Українки! Не забудьте прибути на сю святочну хвилю і своєю присутністю причинитись до осягнення так взиеслої і гуманної цілі. Наш святий обовязок народний згуртуватись як найчисленійше та показати, що ми діти одної Неньки-України.

Кождому відомо, кілько днесь голодних, збіднілих, без одежі і кусинка хліба в нашій рідній стороні стогне під ярицьким ярмом. А додати треба, що зближається зима; неодному хоби полатана свитина, чи сорочка, стане в великий пригод. Мильше одні вільні від тої землі Вашингтонці, можемо стати в пригоді і помочи нашим нещасним побратимам. Проте всіх, що почуваються Українцями, запрашаємо так з Перт Амбой, як і околиці на той вечер до як найчисленійшої участи.
234-35 **Комітет.**

ОГОЛОШЕННЄ РІЧНИХ ЗБОРІВ УКР. ГРОМАДИ В САВТІ, ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Повідомляється всіх батьків і членів Укр. Громади на Савт, що річні збори відбудуться в неділю, дня 11. жовтня (October) о годині 4. попол. в Українськім Домі, 610 So. American St. Просимо всіх Савтяніи прибути, а так само напоминаєм Батьків, щоб прибули ті рішили в справі Школи. Не будьте байдужні про свою дитину, посилайте її до укр. школи, не позвольмо забути свою мову так прекрасну. На сих зборах маємо рішити дальші пляни укр. життя всі як один, а почуєте майно Укр. Громади в Савті. Тому на збори Громадо, бо се Ваша повинність. Незабувайте за укр школу, бо вній наша будучність! 234

ЗА УРЯД УКР. ГРОМАДИ:
Теодор Гриців, предс.; **Лука Боричка**, кас.; **Іван Юзьяк**, писар.

„ЦАРІВНА"

ПОВІСТЬ
написала ОЛЬГА КОБИЛЯНСЬКА
Ціна $2.00.

Можна набути в Книгарні „Свободи"
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

МОЗОК — БЕЗДРОТНИЙ ТЕЛЄГРАФ.

Професор Казамалі, славний неврольог і психіятр медіоляньского університету містить у „Revue Metapsychique" висліди своїх дослідів, з яких виходить, що при деяких душевних обставинах з людського мозку йдуть електро-магнетичні фіалі, подібно як короткі удари серця.

Проф. Казамалі основується при своїх пробах на праці російського професора Лазарева, яку цей предложив російській академії наук у 1923 році про тесаме питання. Італійський учений збудував металеву ізольовану комору, в якій чоловік без труду може сидіти годинами, добре електро-магнетично ізольованому. Крім того побудував чотири приймаючі апарати, для бездротного телєграфу. Для дослідів брав нервово хорих людий, яких мозок є-дуже вразливий на подражненя. Найбільшеж дослідів робив із панею Маджі, Італійкою, славною в цілій Італії завдяки високо розвиненим прикметам медія. Коли чоловіка замкнуто в такій ізоляційній коморі, лицем до приймаючого апарату, то — як запевнює проф. Казамалі — чуємо в слухавці шум, подібний до тріскоту в радіотелєграфічних сигналових апаратах. Чоловік в ізоляційній коморі є тоді гагіпнотизований. Шум тоб устає, коли чоловіка того зачинають досліджувати. Коли його знову загіпнотизують, шум дається наново чути. То зовсім виразний шум. Треба запримітити, що люди, яких професор уживав для дослідів, не знали зовсім, що ще за проби. Коли галюцінації приспаної особи стаються сильнійшими, то в слухаві чути свист або звуки подібні до звуків скрипки, заосмотреної сардіною (глушником) або до звуків челя. Кождий раз, як загіпнотизований чоловік вертав до нормального стану, ті модульовані й довгі тони ривалися, або мимоволі або за волею дослідника.

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й.! УВАГА!
ПЕРШИЙ ВІД КІЛЬКОХ ЛІТ

КОНЦЕРТ

НА ДОХІД МИХАЙЛА ЗАЗУЛЯКА, баритона
при ласкавій співучасти визначніших українських артистичних сил, як панї ЕМІЛІЯ КОРНАТ, сопран; ВАСИЛЯ ЧОСНИКА, нашого многонадійного і талановитого скрипака і других. На концерті виступить Український Хор під управою п. Т. Онуфрика. Акомпаніямент під проводом п. Кардля Лайтнера.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 11-ГО ЖОВТНЯ, 1925 РОКУ
в УКР. НАР. ДОМІ, 217-219 E. 6th St., NEW YORK, N. Y.
Початок о годині 7-ій вечером. — Вступ 50 і 75 центів.
По концерті танці при милих звуках української Орхестри П. Гуменюка.
До ласкавої участи в цім концерті запрошує всіх Родимців. 234-36

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
ЗАХОДОМ ЗЛУЧЕНИХ ТОВАРИСТВ МІСТА НЮ ЙОРКУ
— відограється —
ПЕРШИЙ РАЗ СЕГО СЕЗОНУ

„МІЖ ДВОХ СИЛ"

в 4-ох дїях, В. Винниченка.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 11-ГО ЖОВТНЯ 1925 РОКУ
(SATURDAY, OCTOBER 10th, 1925)
В ГАЛІ ПІД Ч. 9 SECOND AVE. (bet. Houston & 1st St.), NEW YORK, N. Y.
Початок о год. 8-мій вечером. — Вступ 75 і 50 центів.
234-35 **КОМІТЕТ.**

НОВІ ДОМИ І ФАРМИ!

НОВІ ДОМИ І ФАРМИ!

Такий або инший, новий дім з великим огородом для фрини і курей, можете від разу купити і мешкати в нім. Ціна $3750 за все, завдатку потрібно $350 коли купите, а $400 коли переберете вже дім на себе. Решту можете платити ратами протягом 10 літ. Тільки сісти суть в місті Rahway, N. J., котре є в сусідстві инших фабричних міст як Garwood, Carteret, Perth Amboy, Elizabeth і Newark. В тих містах і близько наших посіостій знайдете більше як десять тисяч фабрик. Купуючих дамо заняття в місци по 56 дівно. В близкости є школа, дві церкви, а босі і кари переїзджають через наші посіости, так само є місцевий парк десять миль довгий. Найлішу спосібність щоб мати кождий до заробку на лотах і домі з нагоди сего парку. — Пишіть або голосіться особисто до агентиля Mr. I. DE TYNFO, 206 Broadway, New York City. Room 244. 223-

ВИ НЕ МОЖЕТЕ ПОМИЛИТИСЯ.

Коли вложите Ваші гроші до Liberty State Bank and Trust Company.

Вложені у нас гроші суть цілком безпечні і принесуть Вам процент.

Наш Trust Department може в потребі заступити Вам опікуна чи адміністратора.

Посилаємо гроші до всіх частей світа і виплачуємо долярами в рідних краях, а виплати робимо в найкоротшім часі.

Продаємо корабельні карти на всі лінії.

Виготовляємо рідного рода контракти і повноважні.

Голосіться до нас особисто або письменно і ручимо Вам, що будете вдоволені.

LIBERTY STATE BANK and TRUST COMPANY
23 North Main Street, Wilkes Barre, Pa.

ПАНОВЕ СЕКРЕТАРІ І УРЯДНИКИ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ!

ВАМ ВІДОМО, ЩО НАША ФІРМА ВИРОБЛЯЄ ВСЯКІ РІЧИ БЕЗ ЯКИХ ВАШІ БРАТСТВА ЧИ ТОВАРИСТВА НЕ МОЖУТЬ ОБЙТИСЬ.
Коли Ваше Братство чи Товариство потребує взрядного або американського прапора, церковних хоругов, лент, відзнак, шапок або инших річий, то зверніться до нас з замовленнем.

МИ Є САМІ ФАБРИКАНТАМИ І ТОМУ У НАС ДІСТАНЕТЕ ДОБРУ РОБОТУ, А МАТЕРІЯЛ ЛІПШИЙ І В ДЕШЕВШІЙ ЦІНІ ЯК ДЕ-ІНДЕ.

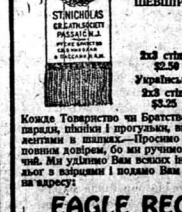

ЦІНИ НАШИХ ПРАПОРІВ:

Американський прапор:			
2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$2.50	$4.00	$5.00	$7.00
Український прапор з гербом на обі сторони			
2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$3.25	$6.00	$7.00	$10.00

Кождо Товариство чи Братство потребує все до публичних виступів, як паради, пікніки і прогульки, виступити в своїми прапорами, відзнаками і лентами в шапках. Просимо вдруге всіх Українців уявляється во час повним спокоєм, бо ми ручимо за тревалість і красу виконаної у нас річи. Ми удільмо Вам всяких інформацій і вишлемо Вам сейчас наш катальог в взірцями і подамо Вам докладну ціну. Не відкладайте але пишіть на адресу:

EAGLE REGALIA COMPANY
115 Nassau St., New York, N. Y.

ACTMA

Найостріїші атаки астми і астничних обмїв фебри можна на певно спинити протягом десять секунд до трех мінут вживши АСТМАДОРУ Дра Р. ШІФМАНА, котрий дїяв пірост на центр хороби і дає безпровочну пільгу і пацієнт може солодко заснути в ліжку, навіть іначе не бувби в силі заснути хиба на кріслі. Пришліть нам свої імя і адресу, на поштовій картці по безплатну пробу. Спробуйте сего лікарства і переконайте ся о тім що пишемо без жадного жарту. АСТМАДОР продасть ся по всіх другторах і аптеках. Присилайте свій адрес по безплатну пробу до:
R. SCHIFFMANN CO., 1731 N. Main Street, LOS ANGELES, Cal.

В. БУДЗИНОВСЬКИЙ.

Сава Чалий.

(Історичне оповіданнє).

(44).

— Колиж бо тепер я не буду знати, чи і мені тішитися, як що прийде, чи може втіху лишити самому Чалому.

— Треба все рахувати. Треба все тямити, коли що було і коли прийшло.

— Не все можна вирахувати. Як між мною і ним буде за малий відступ, або як цілком не буде, то як вирахуєш?

— А ти конче хочеш знати, чи твое?

— Очивидно, що хочу.

— Я буду рахувати. Буду силкуватися, щоби ви оба не зійшлися.

Чалого цілий тиждень не було дома. Він обіздив граничний пояс по правім боці Бога. Аж по обзорнах граничних польських гарнізонів і бекетів, що запирали гайдамакам дорогу з Запорожа, вернув до Немирова. Здав звіт Потоцькому і поїхав до Степашок. Жінка лежала в ліжку, хоч вже було полудне.

— Що тобі голубко? — спитав. — Мама не казали мені нічого, щоби ти була недужа.

— Марино! — крикнув сердито.

— Що таке? — Марина спитала, вскочивши в світлицю.

— Ти чому не післала до Немирова гінця?

— Та на що?

— По маїу! Вачиш, що пані недужа. Така баба.

— На ту недугу мама не поможуть і вона прийде. Так як ждень, то тільки хвилями... Пані будуть мамою.

— Таке вже було раз в Немирові і показалося, що я передчасно втішився.

— Тоді була тільки хвилинка. Тепер не так. Вже пару днів млоїть.

Чалий кинувся до Зоськи і став її виціловувати.

— Тепер пару днів не дошкулюйте їй, — Марина сказала і відійшла.

Чалий довго сидів на ліжку біля жінки і ущасливлений гладив її. Шаравські вдовольний з себе ходив по Немирові, весело посвистуючи. По якімсь часі вин ще більше повеселів, бо похован жінку і від Лейби почув дещо про Чалого.

Гайдамачина в сих сторонах троха притихла. Не знать, чи боялися Чалого, чи може на Запорожу ладилися до якогось більшого удару. Досить, що Чалий мав довший супокій. Тільки доіздив до Немирова і десь колись, на днину, дві, на обзорини граничних гарнізонів.

Одної днини до корчми Лейби заїхав верхом якийсь шляхтич. Був сторонський, бо Лейба ще ніколи не бачив його.

— Коли тут корчма, — шляхтич спитав жида, — то десь недалеко буде село? Де село, там також буде двір?

— Найблизше село і найблизший двір, Степашки. Сею дорогою лісом зайдете просто до двора.

— А село?

— Полковника Сави Чалого.

— То польський, чи православний шляхтич?

— Шляхтич? То цілком не шляхтич.

— То він хиба арендар?

— Вельможний мабуть з дуже далеких сторін, коли не знають, хто такий той Сава Чалий.

— То така славна парсуна?

— Очивидно, що славна. Він був найлютійшим і найстрашнійшим ватажком гайдамаків. Тепер він полковник ясновельможного гетьмана коронного і пан на Степашках, хоч не шляхтич.

— Гайдамака полковником ясновельможного? Хотів би я побачити його.

— Поступіть до него. Він дуже гостинний.

— Ні я його не знаю, ні він мене нікоди не бачив в житю. Ще коби його двір був мені по дорозі, то поступив би. Але нарошно їхати до когось, тільки на те, щоби на него подивитися, якось не зручно.

Жид хвилю подумав:

— Я маю для вас раду, — каже. — У Чалого два, на цїну околицю славні хорти. Скажіть, що ви чули про них і прийхали спитати, чи не продав би вам.

— А як схоче продати? Що я з тими хортами зроблю? Хиба тобі тут лишу.

— Не продасть, бо не можна продати. То дарунок від ясновельможного. Се була би для ясновельможного велика обида.

— Колиж бо я не богато маю часу. Готов задержати довше.

— Прийме вас на нічліг. Кажу вам, він дуже гостинний.

— У гайдамаки не хочу, я боявсь би спати у него.

— То перенічуйте у мене.

Маю світлицю для панів шляхти.

— Покажи! Може справді перенічую у тебе.

Жид повів шляхтича в хату і показав світлицю. Була справді добра на нічліг і для найбільшого пана. Шляхтич поїхав на Степашки. По малій хвили перед корчмою знов затупотіло. Надїхали три їздці. Подобали на козаків з міліції якогось пана. Перед корчмою зупинили коні. Один підїхав до жида і спитав:

— Куди до двора полковника Чалого?

— А вам нащо Чалий? — жид спитав.

— Яке тобі, жиде, діло до того, нащо! Впрочім і ти можеш знати. Ми чули, що він вербує людий до своєї міліції. Ми хотіли би побалакати з ним. Може би й нас взяв.

— Питайте. Просто тою дорогою. Саме перед хвилею поїхав до него якийсь шляхтич.

— Ов! Як у него гості, то він не схоче балакати з нами.

— Той гість мабуть не довго буде там.

— Годину, дві?

— Не скажу. Але ночувати не буде. На нічліг прийде до мене.

Їздці зглянулися. Відступили від жида і щось між собою балакали.

— Маєш мід? — перший їздець знов звернувся до жида.

— Я на те тут сиджу, щоби мати мід і горівку.

— Ми рішили підождати тут, аж той гість Чалого верне від него. Аж тоді поїдемо до Степашок. Заведи коні до стайні.

Жид забрав коні, їздці пішли до корчми.

Шляхтич доіздячи до двора вагувався.

— Може би завернути?

думав. — Бог знає, як він мене прийме.

Остаточно перемогла охота побалакати з Чалим і він поїхав далі. Аж здивувався, що Чалий так сердечно привитав його.

— Спитай жінку, — Чалий говорив, — чи я не раз не згадував тебе. Я дивувався, що ти не навідувавсь до нас. Я гадав, що ти відрікся мене за те, що я не так зробив, як ти мені радив. Бїжу до жінки сказати їй, якого маємо гостя.

— Може би я насамперед з тобою побалакав? Діло важне. Або насамперед, або потому.

— Може таки справді зараз, бо жінка й так не готова показатися гостеви. Троха нездужає, отже час до часу лягає. Ходи до саду. Покріплене принесуть нам.

Пішли до саду і засіли за столом в бесіді.

— Ти мабуть цікавий, — гість зачав, — що я тепер дію. Отже я до недавна сидів на Запорожу з жінкою і газдував. Газдував і озирався, та наслухував. З того, що я бачив і чув, я додумався до того, що з гайдамаччиною не так зле, як то ми гадали по нашій поїздці в гетьманщину і до Січи. Повстане ширитися, сила гайдамаків росте. Є надія, що гайдамаччина розпалить велике повстане України. Я рішився пристати до гайдамаків. Як моя голова впаде, то впаде не без користи для України. Мене вислали до тебе.

— Хто вислав? Ще хто рахує на мене? Ти не боявся їхати сюди?

(Дальше буде).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

ФАРМИ!

ПРОДАЄСЬ ФАРМА 150 акрів, 50 орної землі, решта ліс і пасовиско, великі забудування, добра вода, 10 кімнат дім з газовим світлом, 24 дійних корів, 5 яловок, 4 телят, 1 бугай, 2 коні, 45 курей, всі фармерські машини, весь сезоновий збір, фарма при стейтовій дорозі, склеп, школа, костел і молочна фабрика при фармі; продається з причини повдовіння. Ціна $9000, готівкою $4000, решта на сятні сплати. Голоситись до: **John Nalepa, Remsen, N. Y.** 193-

ДОБРА НАГОДА.

Фарма в стейті Нью Йорк, 153 акри, половина орної урожайної землі, решта грубий ліс; фарма при стейтовій дорозі межа трома великими містами, миля до міста. На фармі знаходиться 8 добрих будинків, покритих сивою блякою, дім на 8 кімнат з порчом, 2 пари конй, 5 коров, 4 безроги, стадо курий та качок, автомобіль новий, машина до кошення збіжа, сіварка, два плугн, косарка та другі машини. Тогорічний збір з фарми був 20 тонів сіна, жито, овес, гречка, картофлі, кукуруза, так само є великий город, на котрім находиться капуста, цибуля, петрушка і т. д. То все на 35,000, положення готівкою а решта на догідні сплати. На фармі довгу нема. Голоситися до госпоні: 231-36

PAUL KUTYNSKI,
1 Peach St., Paterson, N. J.

УКРАЇНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА ЛІЧНИЦЯ Д-РА Й. ЗАМОСТЯ.

Спеціяліста від внутрішніх, перових, дячих, хірургічних, жіночих слабостий і акушерство. Лічение хронічних мужеських і женських слабостий, кровних і скірних після венеричних хвороб.

Х-РЕЙ апарати для оглядин внутрішніх органів. Найморенійші електричні апарати.

Офісові год.: денно від 10—2 і 5—8.
В неділі від 10—12.
193 Second Ave., New York City.
Tel.: Stuyvesant 9715.

МУЖЧИНИ І ЖЕНЩИНИ

Остріі Хронічні Слабости лічимо швидко і основательно. Тих, що ратуючі від небезпечна хороба, або як довго хорують, я можу помочи Вам.

Помагаю скоро в хоробах нервових, шкірних, кровних, шлунових, мочевих, ревматизмових, геморойдах, кишковых. Оплати укорьонні. Порада і огляднин даром.

DR. L. ZINS
110 E. 16th ST., NEW YORK,
межи 4th Ave. і Irvington Place
Телефонувати від 25 дня.
Годинн: Денно 9 рано до 8. вечер; в неділі від 9 рано до 4. пополудни.

DR. M. SMITH

16 EAST 7th STREET, NEW YORK
Tel. Orchard 6078
Голос говорим по-Українськи.
Мають успішно недугу мужин, жон жон і дітей.
Найморедшній електричні апарати.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ

спеціяліст зі старого краю. Лічить недугн мужин і женщин як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.

DR. B. HOHENBERG
203 EAST 13th STREET
близько 3-ої Ейві
NEW YORK, N. Y.
Годинн офісові щоденно від 9-ої рано до 8-ої вечер.
Tel. Stuyvesant 4032

І СОЛІТЕР БУШУЄ НАД ПОШЕСТЬ КРАЮ. — ВЕПРОВИНУ ПРИЛАДЖУЙТЕ СПЕЦІЯЛЬНО ДОБРЕ.

Відомлення виказують, що велике чудисько народів третього віку солітера. Пригадність цього потвора приписується якраз несолідному приладжуванню вепровини. Сирнячене мясо є звісне, що в ньом знаходяться тисячі мікроскопійних солітерів, котрих як не уберегтися підчас приладжування мяса, виключаються в жолудку, а з нього описля вічно мучать, а з часом уживають свого хазяїна. Тому кожда вепровина мусить бути специяльно добре зварена і дуже точно переглянена у різни чи не має малих білявих дуже подібних до корашків, мухи рици. Тисячі мущини, женщин і дітий терплять щорічно безсумнівно на рідкі другі хороби, коли їх дійсний клапіт є дуже важний части того паразита. Другі симптоми є брак апетиту з вимкоми лакомством, обложений язик, заяд, біль в кунках, членах і ногах, заворот голови, біль голови, млости як порожний жолудок, нидіння, підкови попід очи. Жолудок отяжілий, надутий, часами дається чути внутрішне бурхотіння від жолудка до внутрешности. Знова часчість яка щось підсувалося назад до горла. Пацієнт має жовту шкіру, трудно ему ходити. Має немилий відрух, слюнює що хвилини, попадає в апатію, зіеохота до праці, завсігди ліниві. Є відомо, що епілептичний напад спричинює цей потвор, котрий часто доростає понад 30 літ. Коли досягне до гортанки може удусити свою жертву. Побудьтеся цього потвора сейчас, заки пізнопе може здоровля безповоротно. Вишлють $10.48 за дозу Laxiza, коли хочете побудувти цего страшного паразита. Хтіли в неприємній нашій кождому час від часу хробака. Продається за Laxa) Co., 148 Lasal Bldg. Box 143, Pittsburgh, Pa. На забезпечення посилки додайте 25 центів окремо. Зараз-жаднтоно не висилаємо. (15)

Сотрудник.

С. Макінка.

РОЗМОВА ДВОХ ХВОРИХ.

— Здоров синку! Як почуваєш себе сьогодня? — запитав цар Всеобдрайло свого дволітнього сина Золотопупенка.

— Як покійна мамуня Маруся-Ошуканочка за три роки перед смертю,— спокійно відповів синок.

— Що ти! — перелякано крикнув батько.

— А те, що чуєте та бачите.

— Заспокійся, синку, — продовжував Всеобдрайло, — то кляті Німці набрехали про твою хворобу, а ти скорійше повірив та думаеш, що таки справді хворий. Я тебе запевняю: ти здоровий і ростеш, як квітка.

— Підчас осінніх морозів, — з усмішкою додав син.

— Ти, як бачу, сміешся... Ей сміх тішить мене... Я радий... Правда, ти трохи спав з крови і тепер бліднй, але вернеться дядько Любославко з Америки, привезе лік, споживеш його і здоровля вмить поправиться... Мало того буде, прикажу запустити подвійну порцію мастко-податонькну, — пашортоналогу, оборотодологу... Словом, всього, що тільки буде на користь для твойого здоровля.

— Дякую.. Я вірю, що ти для мене нічого не пожалієш, але що з того... Пригадай собі, як ти пестив мене змалку, як годував... Бувало, що тільки забажаю — все маю. Ти приказав, щоб твої піддані менше їли, зле одягалися, мерзли в холодних хатах, позабавляися наукн, ходили, а не їздили і всі, збережені в такий спосіб ощадности, мені в офіру давали... Люде, раді чи не раді, слухали, несли і щож? Всі оголилися без бритви, а я, як вродився на кривих ногах, так і стою на них... Мало того... В голові постійно шумить неначе вітер в димнику під зимову пору, а в грудях, мов тисячі пявок, щось сссе, смокче. Вічно їм і ніколи ситий не буваю; здається зіб би увесь світ і то не був би ситий.

— Не турбуйся, не турбуйся, — почав гарнче заспокоювати батько: — Забракне чогось у мене — у сусідів візьму в позичку, увесь свій нарід до десятого покоління податками обложу, а тебе вирятую. Ти ще виростеш славним козаком.

— Як гриб на коляду, — перебив син: — Ти, тату, не обіцяй, глянь краще на мене і побачиш...

— Щож я побачу?! — сердито запитав Всеобдрайло.

— Щоп Придивися пильненько. Ти казав, що моє біле личко буде вічно сяти сріблом... А чи так? Не пройшло й двох.років, а вжé пожовтіло, як у столітнього Китайця. Ти твердив, твердив на ввесь світ, що ноги у мене золоті, а вони глиняні. Тільки денеде іскорка золота сяе і колиб не отих парагу американських шмат, давно би поламалися. Та й ті з мене здираеш і на купівлю лік зужираеш. І так все...

— Що мало робити? — сторбовано запитав старий батько.

— Поперше, — відповів син: — викинь з голови, що ти найрозумніший і найздібніший з людей, не берись робити діла в один рік, чого видатніші від тебе люде не зробили протягом кількох літ... Тільки в казках діти родяться вмить і ростуть за один день. Я-ж мушу, як і другі, пережити дитинство, юнацтво, а тоді стати здоровим козаком. Ти перекормка мене в дитинстві, а на юнацтво не вистарчае харчів; тому не дивуйся, що я хворий: то природна річ. Але і ти хворий... Рікниця мже нами та, що я хворію нормальною передчасністю, від якої рідко хто видужуе, а ти хорий на велич, на славу, на велику пошану. Одне та й друге погане... Тому краще розстанемося... Ти відпочинеш і будеш тим, чим хочись бувь, а я ще трохи похворію, а там і на побачення до матуні нявідаюся.

Почесав старий Всеобдрайло чуприну та пошкандибав в сусідню хатяну.

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!

ФІЛАДЕЛФІЯ І ОКОЛИЦЯ!

УКР. СПІВ.-ДРАМАТ. КРУЖОК
відграе представленне

„БУНТАР"

велику драму в 3-ох актах
М. Ірчана

В СУБОТУ, 10. ЖОВТНЯ 1925 Р.
В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ
849 NORTH FRANKLIN STREET,
PHILADELPHIA, PA.
Початок о год. 8-ій вечером,
Вступ: $1.00, 75 і 50 центів.
Чистий дохід на просвітні цілн.
233-34

ПОЗІР НЮ ГЕЙВЕН І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ
СПІВ. ТОВ. „БАНДУРИСТ"
відбудеся представленне

ДВІ ЖЕРТВИ ЗА ВІРНУ ЛЮБОВ

ДВА ЗРАЗКИ
10. і 11. ОКТОБРА 1925 РОКУ
В СУБОТУ О ГОД. 6. ВЕЧЕР
В НЕДІЛЮ О ГОД. 5. ВЕЧЕР.
В ГАЛІ ЦЕРКОВНІЙ
123-127 Park St., New Haven, Conn.
На се представленне запрошуеться Українців місцевих і з околиці.
233-34 **Комітет.**

ПОЗІР! НЮ ЙОРК! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ТОВ. „КУПЧИНЦЬ"
устроюється

ВЕЛИКИЙ ПІКНИК

в Укр. Робіт. Домі,
„MANHATTAN LYCEUM"
66-68 E. 4th St., New York, N. Y.

В НЕДІЛЮ, 11. ЖОВТНЯ, 1925
Початок о год. 2-ій пополудні.
Вступ 50 центів.

Ви, Ролинці! Цим тов. „Купчинці" в Нію Йорку запрошує Вас до участи в цім підприємстві, з котрого весь дохід піде на поміч збідованому селу, яке потребує помочі на всіх ділянках культурного життя.

Сподіємось, що Шляхові Громадяни поможуть в змаганнях згаданого Товариства в користь рідного краю.

За добру забаву ручить
234,36 **Комітет.**

БЕЙОН, Н. ДЖ. І ОКОЛИЦЯ!

УКР. КАТОЛИЦЬКА ПАРОХІЯ
при церкві Усп. Пр. Діви
устроює

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 10. ЖОВТНЯ 1925 Р.
В ГАЛИ „LABOR LYCEUM"
72 W. 25th St., Bayonne, N. J.
Початок о годині 3-ій пополудни.
Вступ 50 центів.
На сей бал запрошує всіх Українців з Бейон і околиці
233-34 **Комітет.**

НОВІСТЬ ВУДГЕЙВЕН, Л. АР., Н. Р.!
Заходом Української Робітничої Дітної Школи відограється по раз третий нову штуку написану т. В. Шопінським під заголовком:

МАЛИЙ ТАРАС
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 11. ЖОВТ 1925 Р.
В ARCANUM HALL
Jamaica Avenue & 176th Street,
Richmond Hill, L. I., N. Y.
Перед і по представленню ТАНЦІ.
Початок о год. 2-ій пополудни.
ВСТУП 50 ЦЕНТІВ.

Товариші і Товаришки! Вже много с Вас бачили виступи дітий У. Р. Д. Ш. цієї школи та їх вишколення, і це хай буде заохотою для поширеної освіти, а певно будете задоволені. За цим разом буде представлений образ з життя дитячих літ найбільшого нашого теця і поета Тараса Шевченка. Тому просимось всіх місцевих та позамісцевих товаришів і товаришок взяти як найчисленійшу участь. Не сміяти цієї нагоди, а приходіть всі, щоб оплясти не жаліли, коли розкажуть вам, що гарно відбулося не підприємство, а Вас там не було. Весь дохід призначений на просвіщення науки і дій школи. За взірцеву виставу штуки і гарну забаву ручить
233,35 Шкільний Комітет.

УВАГА! — ROCHESTER, N. Y.

СЕСТРИЦТВО
РОЖД. ПРЕСВ. БОГОРОДИЦІ
відділ 36 Укр. Нар. Союза
устроює

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 10. ЖОВТНЯ 1925 Р.
в гали на Клінтон улиці,
рог Гень ул.
Початок 7.30 вечером.

Запрашаемо всі Братство, Товариства і Сестрицтва прибути на нашу забаву та всіх Українців, не забувайтесь на сю добру забаву ручити.

І ВАШИМ І НАШИМ...

Коли приглянутись до ступневого зросту національної свідомости нашого сучасного жіноцтва і схарактеризувати це явище з психольогічного боку, побачимо, що наслідків більш-менш сприятних, окреслених в якімсь означеним мірилі, на багато не досягнено.

Вплив оточуючого чинника, матеріяльно лінше забезпеченого, найбільшу відограе ролю в житті сучасного, а також і колишнього жіноцтва. Як більш відмінна натура, з нахилом до сильніших проявів оточуючого, чи якогось видатнішого чину, жіноцтво було та й є великим поклонником матеріяльних вигод. Коли якась справа являється корисніщою, з якої можна мати хист, сучасне жіноцтво в більшости, не задажаючи на можливу шкідливість подібного відношення до національних справ, керуються виключно цими вигодами, як більш реальним життевим чинником. Бажання обогатитися, забезпечити себе хоч і хвилево матеріяльно лінше від других — оце ті головні думки, мрії й надії сьогочасного жіноцтва, задля чого міняють нахіть своїх життя, свою віру, гублять своє національне обличча. У нас, Українців, за браком відповідно вихованих в національнім дусі жінок — це найбільше спостерігається. Без означеного, ясно наміченого відношення до рідної справи, жіноцтво знаходиться на разі в захитанім стані, а правдивіше — під гіпнозом „К. В. В." Цей погляд, що приналежність до „Куди вітер віе" опанувала значно більшою частиною молодшого жіноцтва, чи то сучасних панночок, котрі при сучасних обставинах означено дявірують між „вашими і нашими".

Повна відсутність ознайомлення з рідною історією й культурою свого народу, багато сприяе такому відношенню до рідніших справ і находиться між одними та другими.

От така шкідлива лявіровка небажано впливае на молодше покоління, котре без належного догляду старших підпадае якійсь хвилевій течії думок чужого напрямку (найбільше старому російському), а через деякийсь час міняється в протилежність і появляється ще щось трете, четверте і т. ін. Зрозуміло, що найбільшу ролю тут відограе матеріяльне положення, що дуже хутко привабляе очіх „К. В. В.-істів."

Положення складаеться трагічне. Національне походження, зокрема в осіб українського роду забувається й проявляється сприяюче до російського чи польського, але тріває довго, поки не зявиться ще якийсь індівід з повнішою кишенею. Співчуття „вашим" міняється прихильністю до „наших", а потім знов і знов... без кінця переміна вузьких поглядів.

Питання: яка-ж це буде мативи вказівка своєї (української) дитини? Чого-ж навчить вона? От такої хіба лявіровки: „і вашим і нашим", чи знов „Куди вітер віе?" Яка-ж дитина потім буде? Безумовно — наслідниця подібної мамусі. А далі?.. Не питай же! Зрозуміло, що наслідки трагічні. Витворити молоде покоління в свідомих національних робітників не дасться можливим, а шляхи до яничарства недалеки.

(Наше Життя). **О. А.**

ДО ВСІХ ДОПИСУВАТЕЛІВ.

Просимо затямити собі:

1. — Допісі писати **коротко.**
2. — **Виразно і чітко.**
3. — Лиш по одній стороні паперу.
4. — В допісях подавати лиш правдиві вісти.
5. — Писати лише про річи цікаві для усього загалу читачів, або бодай його значної части.
6. — В допісях нікого не переховувати без дійсної заслуги.
7. — Не дати нікого особисто, ані не паплюгати, ані не зачіпати.
8. — Не ждати звороту допіси, яку допісувать написав за кілька місяців (коли-ж дуже потребуе, може у себе оставити відпис).
9. — Не посилати „нагих" допісей з домаганнем „сейчас" помістити, бо се звичайно тільки показуе, що допісувать новичок і хоче, щоб редакція се надложила.
10. — Не присилати до редакції статті і поезій написаних щодо форми, або змістом много хибу завису; а що того в не ждати дорогу таких річей.

ПОЗІР МІННЕАПОЛИС МІНН.!

Заходом Укр. Місцевого Хору
відбудеся

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

В НЕДІЛЮ, 11. ЖОВТНЯ 1925
В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ ПРИ ГР.-КАТ. ЦЕРКВІ СВ. КОНСТАНТИНА
(University St. & 6th Ave. N. E.)
Початок о год. 7-мій год. вечером.
Вступ 50 центів.

Всіх Українців в Міннеаполісі просимо прибути, а певно будете задоволені і не пожалуете труду.
234 **Комітет.**

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ ПОЗІР!

З CARTERET, N. J. І ОКОЛИЦІ!

ТОВ. СПІВАЦЬКЕ БОЯН
уряджуе

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 10. ЖОВТНЯ 1925 Р.
в гали Угорських Українців
під ч. 42 COOK AVE.
Початок о годині 6-ій вечером.
Вступ для мущин 50 центів;
для женщин 25 центів.

На бал запрошуеться Українців і Українок з Carteret, Perth Amboy, Rahway і Elizabeth, N. J. На балю буде пригравати первовідна музика, а весь дохід з балю призначений на інвалідів в старому краю.

За добру забаву і чесну обслугу ручить
234 **Комітет.**

ПОЗІР! — NEW BRITAIN, CONN.

УКР. СПІВ ТОВАРИСТВО
при укр. кат. церкві в Ню Брітейн, Конн.
відграе

„ЦИГАНКА КРАСАВИЦЯ"

комедія в 3-ох актах

В НЕДІЛЮ, 11. ЖОВТНЯ, 1925
Год. 7.30 вечір. — Укр. Галя.
Вступ 50 центів.

Запрашаеєсь всіх до численої участи.
234-36 **Комітет.**

ОДНАК СЕ ЗНАЧИТЬ БОГАТО ДЛЯ НАС.

Земля важить 1,311,000 білионів, білионів фунтів. Коли хотілибисте написати се число, мусите додати до 1,311,000 ще двайцять одно зеро „0". Если важіте 100 або 200 фунтів, се не значить для матери землі нічого, а для Вас се значить богато. Життя є приємним, кождий прагне вживати життя. Найлішим товаришом життя є Трінера Гірке Вино повязе якочи меньше клопотів з жолудком жиеть довше. Трінера Гірке Вино перечищуе Ваш жолудок, маете здоровий апетит, лінше спите, а також чуетеся лінше. Ваш аптикар або доставця лікарств має Трінера Гірке Вино на складі. — Листопад є місяцем в котрім захолодитися є дуже легко, тому приспособіться маючи під рукою Трінера лікарство на кашель. Коли тих лікарств не можете дістати в Вашим сусідстві, пишіть до: Joseph Triner Company, Chicago, Ill.

ШКОЛА АКУШЕРІЇ

Учіться АКУШЕРІЇ в нашій школі або в своїй хаті під нашою дирекцією; старайся, виповнайте і скоро науки; прийнасіь кождого часу. По уділенню виданого ДИПЛЬОМ. Адресувати: International School of Midwifery, Inc., Dr. S. Deutsch, Pres., 229 E. 14th St., New York City. Tel. Lexington 4219.

РЕВМАТИЗМ

Подивайтеся домашний середник, завалне один, котрий терпіть.

В році 1893 я набувся мускулярного і живого ревматизму. Я терпів біль, про який можуть знати лишень ті, котрі його мають, понад три літа. Пробував я одного лікаря за другим, один подужа, коли і приїшла, тривала лише хвилево. Вкінци знайшов я середник, котрий вилічив мене цілковито і не виновенний ніс вертає більше. Я відпоручив його многим, котрі терпіли на сю хоробу, декотрі з них по сімдесять і шість десять літ, а результат в них був тойсам, що і в мене.

„Я мав остріболі нагеб електрична струя переїшла через мої суглоби".

Я поручаю кождому терпячому, на чім скуглобах чи найбільше суглоб (пухлинке в суставах) ревматизм попробувати „Домашного Середника", задля його подивлюючої сили в вилічуванню. Дещо ще довго шукаючого середника помагаючого побудити ревматизму, заплатите тоді аж него одного доляра, знаю розумієте, я не хочу Ваших грошей поки не будете вдоволені і не принцілете грошї сами. Чи не є се уважна фіяна оферта? Чому маете терпіти, коли приходиться Вам тому поміч даром? Не відкладайте. Пишіть днесь. 234

Mrs. H. Jackson, 41 M. Dirston Bldg., Syracuse, N. Y.
Mr. Jackson в відвічальний.
Поівисна заява є правдива.

НЕРЕГУЛЯРНЕ ХОДЖЕННЯ ДО ШКОЛИ.

Не всі діти в шкільному віці ходять в школу. В краях, в яких більшу увагу звертаеться на освіту населення, всі діти в шкільному віці примусово обовязані ходити в школу. Шкільний вік дітий встановлено в різних краях різно. В Америці по закону кожна дитина повинна ходити в школу до шіснайятого року життя.

Богато дітий які і є вписані в школу занедбуе науку та не ходить до школи регулярно. Нерегулярне ходження до школи приносить шкоду не лише дитині, але рівнож приносить шкоду і тим установам, які найматоть учителів, удержують шкільні будинки, та взагалі оплачують публичне навчання шкільної дітвори.

Департаментом Внутрішних Справ обчислено, що в Злучених Державах стрічено минулого року близько $250,000,000 через нерегулярне ходження дітий до школи.

Досвіди пороблені Бюром Шкільного Образования над 72,120 дітьми в 70-ти повітах виказали, що пересічно в тих повітах ходять діти до школи всього 141 день в рік. Половина з цих дітий ходить до школи не цілих сім і пів місяця, одна четверта пять місяців, а одна осма менше чим три місяці в рік. Більше регулярно ходять діти в таку школу де вчить більше чим один учитель.

Після віку дітий виходить, що старші діти ходять більше регулярно в школу чим молодші. Діти, які ходять в школу менше чим 130 днів в рік, є майже всі з початкового степня. Того рода явище легко пояснити тим, що старші діти ходять в школу всеодно гарна або погана погода, коли молодші звичайно на час поганої погоди не йдуть до школи і лишаються в дома. Та й родичі, хоч зрештою зовсім неслушно, не привязують такої ваги до навчання менших дітий як привязують до навчання більших. Такі дитячі оправдання в школі як встав пізно, ходив до міста і т. п. доказують, що родичі дивляться на це, що дитина остаеться в дома місто йти в школу, через пальці. Того рода поступування родичів супроти своїх дітий, є немудрим і некористним, як і ім самим що платять податки на удержання школи, так і для їх дітий, які не можуть навчитися богато не ходячи регулярно в школу. Лише стисла співпраця родичів з учителями може направити лихо.

Бюро Шкільної Освіти на підставі пороблених досвідів встановило, що успішне шкільне навчання залежить від регулярного хожденння дітвори в школу, доброго учення в самій школі, та довжини періоду навчання.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Сонця, від. 336, повідомляе своіх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 11. жовтня о 1-ій годині пополудни, в гали Укр. Нар. Дому. Просимось всіх членів явитись на зборах, бо суть важні справи до полагодженна. — Григорій Степанек, секр. рек.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Повідомляеться всіх членів Тов. Мир, від. 324, що місячні збори відбудуться в суботу, дня 10-го жовтня, с. р. в Укр. Громалі ч. 2309 Фейрмаунт, о год. 7-мій вечером. Присутність кождого члена конечна. — Д. Ключівський, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Стефана від. 221, повідомляе, що місячний мітинг відбудеся о 1-ій годині попол. в неділю, дня 11. жовтня, в гали церковній при Раіс улиці. Сестри зобовязані прибути всі члени прибути на мітинг. Будуть обговорюватн справу балю.

Михаіл Бирик, предс.; Григорій Чикайло, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Сестр. Рожд. Пр. Богородиці, від. 36, повідомляе своіх членів, що мітинг відбудеся в неділю, дня 11. жовтня, о год. 2-ій пополудни в гали церковній. Просимо всіх Сестер прибути в виповнити свої повязки, бо котра не виповнить, буде суспендована. — З. Гунька, секр.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ „ЖЕНСЬКА ЗДОРОВЛЯ".

Продаю Шифкарти до Краю
на найлучші корабельні лінії.

На бажанє відправляючих продаю шифкарти просто без зайдної переїзди до Бремен, Гамбургу, Антверпен, Роттердаму і Ландсгка. Заопікуюся особисто моїми пасажерами від самого їх приїзду до Ню Йорку аж до відходу корабля. Се помоге в добре вдаля тисячам наших Родимців.

ПЕРЕСИЛАЮ ГРОШІ

котрі вказуються Американськими дорарами на остатній почті. Пересилку грошей полагоджую скоро і по низькій ціні, а спеціально низький курс даю на пересилку в більших сумах.

СПОРЯДЖУЮ ДОКУМЕНТИ,

як: Контракти Купна і Продажи, повідомлення, і т. д., котрі є правосильні в краю. Виробляю цертифікати і дальші право не городжаним Американським громадянам до краю на один рік повернутися до Америки без жадних труднощів. По інформації пишіть до мого бюра виложеного і провадженого 15 літ під тим самим адресом.

G. KUNASHEVSKY
179 East 3rd Street, New York, N. Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

НА ПРОДАЖ грошерня і бучерня в Нюарку, чотири кімнати до мешкання і гараж; рент $50. ліс на 5 літ. — Голоситися під ч. **258 WILSON AVENUE, KEARNY, N. J.** 231-36

ПОШУКУЮ старшої женщини або дівчини до опіки двоіх дітий. Платня після умови. Голоситись листовно або особисто до 233-36

H. MYKYTYN,
519 Hunt St., Central Falls, R. I.

НОВІСТЬ!

Нагнітн (Corns & Callouses) можна усунути без бритви чи ножа. Уживайте „Универсальний Корн Пластер" і після долученого принису. Ціна за пачку по 25 центів, за шість пачок $1.25. На спробу (Sample) посилаеться дорогою тому, хто прішле 5 цнт. марку почтову на оплату пересилки. — Пишіть на адресу:

UHORCHAK'S PHARMACY, 234-
216 Washington St., Jersey City, N. J.

ВАЖНЕ ДЛЯ ГРАЮЧИХ ПРЕДСТАВЛЕНЬ.

Маю на складі всякого рода костюми до аматорських представлень. Також українські народні строї на концерти і народні вступи, як також всі потрібні приборди до характеризования, як: перуки, вуси, бороди, фарбки, кастнис і т. п.

Замовлення на костюми до представлень належить присилати на три тижні перед представленем, подаючи точний спис рамірок осіб, на адресу:

M. E. UHORCHAK,
216 Washington St., Jersey City, N. J.

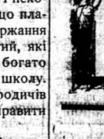

М. ПОСТОЛОВСЬКИЙ
МАЛЯР
КОНТРАКТОР
виконуе малярські роботи.
337 E. 9th ST.,
NEW YORK CITY
Tel.: Lexington 7978
Тут знаходиться і електричний майстер.

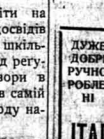

ДУЖЕ ДОБРІ, РУЧНО РОБЛЕНІ

ІТАЛІЙСЬКІ ГАРМОНІЇ

Виробляемо і спроваджуемо ріжні, в першої каіси ручно роблені Італійські Гармонії, найлішні у світі. Десять літ гарантії. Наші ціни суть низші від всіх інших. Безплатні інструкції для купуючих. Тарантуемо, що зможете грати на наших великих Гармоніях з нот на протязі чотирнадцятої науки. Пишіть по англійськи по повні інформації. На жадане висилаемо дарон ілюстрований каталог.

RUATTA SERENELLI CO.
817 Blue Island Ave. Dept. 65,
CHICAGO, ILL.

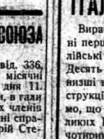

ДАРОМ КОЖДОМУ і
ЖЕНЩИНІ книжочку в котрій є богато порад та лічничих порад що принесе Вам користь. Пишіть сейчас що, залучаючи кілька марок на пересилку. Вигорел Вебб Supply Co., 1449 W. Division St., Dept. 19, Chicago, Ill. 222

ЮЛІЯ ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

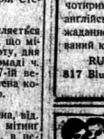

ВИПОСИЧАЕ КЕРНЧІ НА ВЕСІЛЛЯ, ЗАРУЧИНИ І ВСІ ДРУГІ ЗАБАВИ.
136 E. 7th ST., NEW YORK CITY